

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

SANDRA DANGUBIĆ

**IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
NA PRIMJERU PODUZEĆA
- ADRIS GRUPA d.d.**

Završni rad

JMBAG: 049-E, izvanredna studentica

Studijski smjer: Financije, računovodstvo i revizija

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: društvene znanosti

Znanstveno polje: ekonomija

Znanstvena grana: računovodstvo

Mentorica: Prof.dr.sc. Lorena Mošnja-Škare

Pula, rujan 2016.

SADRŽAJ

1	UVOD	2
2	PODUZEĆE KAO FINACIJSKI SUSTAV.....	3
3	IZVJEŠTAJ O SVEOBUH VATNOJ DOBITI U SUSTAVU FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	4
3.1	POJAM FINACIJSKI IZVJEŠTAJ	4
3.2	RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I STANDARDI.....	6
3.3	IZVJEŠTAJ O FINACIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA – BILANCA	7
3.4	IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	9
3.5	IZVJEŠTAJ O PROMJENI VLASNIČKE GLAVNICE.....	11
3.6	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	12
4	IZVJEŠTAJ O SVEOBUH VATNOJ DOBITI	13
4.1	PRIHODI, RASHODI I FINACIJSKI REZULTAT KAO ELEMENTI IZVJEŠTAJA O SVEOBUH VATNOJ DOBITI	18
4.1.1	<i>PRIHODI</i>	18
4.1.2	<i>RASHODI</i>	19
4.1.3	<i>FINACIJSKI REZULTAT</i>	20
4.2	KORISNICI IZVJEŠTAJA	20
5	ANALIZA IZVJEŠTAJA O SVEOBUH VATNOJ DOBITI ADRIS GRUPE D.D.	22
5.1	O ADRIS GRUPI d.d.	22
5.2	ANALIZA IZVJEŠTAJA O SVEOBUH VATNOJ DOBITI ADRIS GRUPE D.D.	24
5.3	FINACIJSKI POKAZATELJI.....	38
6	ZAKLJUČAK.....	39
	POPIS LITERATURE.....	41
	POPIS TABLICA.....	43
	POPIS GRAFIKONA	43
	SAŽETAK.....	44
	SUMMARY	45

1 UVOD

Neovisno o veličini ili djelatnosti kojom se pojedino poduzeće bavi, osnovni cilj poslovanja je ostvarenje profita, odnosno planirano usmjeravanje resursa kojima bi stvarali ekonomske vrijednosti i povratili više od uloženog. Kako bi donijeli kvalitetnu ekonomsku odluku, investitori, vlasnici kapitala i manageri koriste financijska izvješća koja im pružaju informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tijekovima poslovnog subjekta. Ovisno o veličini poduzeća, Zakonom je propisano koji su obvezni financijski izvještaji koji su ujedno usklađeni s MSFI/HSFI-ovima, a sve kako bi upravo ta standardiziranost olakšala primjenu istih. Financijski izvještaji, svaki za sebe, prikazuju određene informacije što će se detaljnije obraditi u trećem poglavlju no, cilj ovog rada je objasniti važnost i svrhu izrade Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Rad se sastoji od šest poglavlja, započinje uvodom a završava zaključkom. Kako bi shvatili i pozicionirali Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u skupini svih ostalih Izvještaja, odmah nakon uvoda, u radu se objašnjava poduzeće kao dio financijskog sustava kroz drugo poglavlje dok se u trećem poglavlju definira i detaljnije objašnjava cijeli sustav financijskog izvještavanja. Možemo reći da je to jedan uvod i vodilja koja vodi do četvrtog poglavlja koje je ujedno i središnje poglavlje. U tom se poglavlju detaljnije objašnjavaju elementi Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti te korisnici tog izvještaja. Kako bi mogli detaljnije popratiti elemente i shvatiti koji su to korisnici navedenog izvještaja kroz peto poglavlje prikazan je i analiziran Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti jedne od vodećih kompanija u Hrvatskoj i regiji koja posluje s dobitkom i kao korisnik ovog Izvještaja gotovo najbolji primjer za analizu, a riječ je o Adris Grupi. Rad završava zaključkom, odnosno definiranjem svrhe i važnosti Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti što je i cilj ovog rada.

Metode koje će se koristiti u radu su metoda analize i sinteze, metoda generalizacije, metoda dokazivanja, metoda klasifikacije, metoda deskripcije i kompilacije, komparativna i matematička metoda, metoda brojenja te metoda studija slučaja.

2 PODUZEĆE KAO FINANCIJSKI SUSTAV

Prema Zakonu o trgovačkim društvima poduzeće je pravna osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost ili bilo koju drugu djelatnost, s ciljem ostvarenja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu. Poduzeće kao financijski sustav orijentirano je na financijske rezultate i uspješnost poslovanja. Poslovanje i djelotvornost poduzeća prvenstveno ovisi o individualnim ili kolektivnim odlukama menadžmenta koje uzrokuju određeni financijski učinak. "Današnji je poslovni svijet neizmjereno raznolik - poduzeća svih veličina bave se djelatnostima, kao što su proizvodnja, trgovina, financije ili razne usluge, a sve se te djelatnosti odvijaju unutar vrlo različitih pravnih i organizacijskih struktura. Svima je, međutim, zajednička osnovna pretpostavka upravljanja: planirano usmjeravanje resursa s ciljem postupnog stvaranja ekonomskih vrijednosti, kojima će se moći povratiti utrošeni resursi, povrh toga, ostvariti maržu profita."¹ U Republici Hrvatskoj od 01.01.2016. godine poduzeća se dijele na mikro, mala, srednja i velika. Zavisno od klasifikacije proizlaze i određena prava i obveze poduzetnika kao što su uvjeti financiranja, financijsko izvještavanje, obveza revizije i sl. Kriteriji klasifikacije poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu jesu ukupna aktiva, ukupan prihod te prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.²

Mikropoduzetnici – ako ne prelaze 2 od slijedeća 3 kriterija:

- 1) Ukupna aktiva 2.600.000,00 kn
- 2) Ukupni prihod 5.200.000,00 kn
- 3) prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 10

Mali poduzetnici – oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri pokazatelja:

- 1) Ukupna aktiva 30.000.000,00 kn
- 2) Ukupni prihod 60.000.000,00 kn
- 3) prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 50

¹ E.A. Helfert, Tehnike financijske analize, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1997., str.6.

²<http://zakon.hr/z/118/Zakon-o-računovodstvu> (07.03.2016.)

Srednji poduzetnici – oni koji nisu ni mikro ni mali i ne prelaze 2 od 3 slijedeća kriterija:

- 1) Ukupna aktiva 150.000.000,00 kn
- 2) Ukupni prihod 300.000.000,00 kn
- 3) prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 250

Veliki poduzetnici – oni koji prelaze najmanje 2 od 3 kriterija navedena kod srednjih poduzetnika te neovisno o prethodnim kriterijima veliki "poduzetnici" jesu:

- sve banke
- štedne banke,
- stambene štedionice
- institucije za elektronički novac
- društva za osiguranje
- leasing društva
- društva za upravljanje investicijskim fondovima
- investicijski fondovi s pravnom osobnosti

3 IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI U SUSTAVU FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

3.1 POJAM FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

Glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća jesu financijski izvještaji koji sadrže sve informacije o prošlim aktivnostima poduzeća i njihovim rezultatima. Pojam financijski izvještaj obuhvaća skup izvještaja sastavljenih za određeno razdoblje tijekom godine ili na kraju poslovne godine, odnosno obračunskog razdoblja. Sastavljaju se od strane financijskog računovodstva i to temeljem osnovne računovodstvene pretpostavke o nastanku poslovnog događaja, gdje se učinci događaja evidentiraju odmah po njihovom nastanku. "Financijski izvještaji su strukturirano prikazan financijski položaj i financijska uspješnost subjekta. Cilj je financijskih izvještaja opće namjene pružiti informacije o financijskom položaju,

financijskoj uspješnosti i novčanim tijekovima poslovnog subjekta koje su korisne širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji također prikazuju rezultate menađmenta subjekta u upravljanju resursima koji su im povjereni."³ Financijski izvještaji trebaju pružati razumljive, važne, pouzdane, usporedive i potpune informacije temeljem načela dosljednog prezentiranja, značajnosti i sažimanja te prijeboja. Prvenstveno su namijenjeni investitorima i vanjskim korisnicima. Svako je poduzeće dužno sastavljati financijske izvještaje u sadržaju, obliku i načinu, te ih objavljivati jednom godišnje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja sukladno Zakonu o računovodstvu. Veliki poduzetnici, poduzeća koja kotiraju na burzi i financijske institucije obvezni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom MSFI-ja, dok su mikro, mali i srednji poduzetnici obveznici primjene HSFI-ja. Tijekom godina mijenjala se struktura, koju propisuje ministar financija na prijedlog Odbora za standarde financijskog izvještavanja (od 1.1.2008.), kao i nazivi financijskih izvještaja. U rujnu 2007. godine usvojen je novi MRS 1 (prezentiranje Financijskih izvještaja), koji je stupio na snagu 2009.godine i prema kojemu su obveznici primjene MSFI/MRS-a dužni sastavljati financijske izvještaje sa promijenjenim nazivima. Prema Zakonu o računovodstvu i odredbi iz t. 1.6. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji) temeljni financijski izvještaji, pojedinačni i konsolidirani jesu:

1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)
2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja (Račun dobiti i gubitka)
3. Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice (Izvještajo promjeni kapitala)
4. Izvještaj o novčanim tokovima (Izvještaj o novčanom toku)
5. Bilješke uz financijske izvještaje

Treba napomenuti da su izmjene sadržaja financijskih izvještaja obuhvaćene u Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. Došlo je i do promjena u strukturi i sadržaju financijskih izvještaja trgovačkih društava i drugih obveznika Zakona o računovodstvu i obveznika poreza na dobit koji je stupio na snagu početkom 2010. godine. Zadnje izmjene i dopune Zakona o računovodstvu donese su krajem 2015. godine Uredbom o izmjenama i dopunama ZOR-a te stupaju na snagu 1. siječnja 2016. godine. Navedeni financijski izvještaji međusobno su

³ Odredba iz t. 9. MRS-a 1 (Prezentiranje financijskih izvještaja)

različiti. Upotrebom različitih analitičkih tehnika i određenih pokazatelja, odnosno analizom financijskih izvještaja, podaci se iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije te se dobiva cjelokupna slika financijskog poslovanja poduzeća.

3.2 RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I STANDARDI

Iz potrebe da korisnici financijskih izvještaja iste lakše razumiju, objavljuju se računovodstvene politike u vidu načela, metoda, postupaka i pravila. Okvir računovodstvenih politika uređen je Zakonom o računovodstvu. U Zakonu je navedeno da se u Republici Hrvatskoj primjenjuju Međunarodni računovodstveni standardi i izvor su za određenje računovodstvenih politika. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde, Međunarodne standarde financijskog izvještavanja i Tumačenja tih standarda. MSFI su standardi koji se temelje na načelima i u RH su u upotrebi od 1975. godine, dakako od onda su se desile neke izmjene i dopune. Zbog učestalih izmjena i dopuna MSFI-a potrebna je kontinuirana stručna edukacija menađera, njihovih mentora i računovođa. Prema preporukama Europske komisije trebalo je izraditi nacionalne računovodstvene standarde i uskladiti ih sa MSFI-ovima, direktivama i uredbama Europske unije koje definiraju sastavljanje, prezentiranje i javnu objavu godišnjih izvještaja. Najznačajnije i najpoznatije su Četvrta i Sedma Direktiva.

- Pomoću Četvrte (IV.) Direktive definira se postupanje sa godišnjim financijskim izvještajima različitih društava po kriteriju veličine samog poduzeća te su propisani godišnji financijski izvještaji.
- Sedmom (VII.) Direktivom se uređuje način prikazivanja i sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja po fer (tržišnoj) vrijednosti.

Ove su Direktive zamijenjene novom Direktivom Europske unije donesene 2013. godine, a koja je implementirana u Zakon o Računovodstvu RH koji se primjenjuje za 2016. godinu. Direktiva ima za cilj izradu i donošenje najkvalitetnijeg zakonodavstva poštujući načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te osiguravanje razmjernosti administrativnih opterećenja s koristima koje donose. Također, novom se Direktivom predlaže pojednostavljenje Četvrte i Sedme Direktive vezano uz obveze podnošenja financijskih informacija i smanjenja administrativnog opterećenja posebice za mikro poduzeća.

Tako je Odbor za standarde financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj izradio nacionalne standarde za male i srednje poduzetnike pod imenom Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI), koji su stupili na snagu 2008. godine.

Prema odredbama Zakona o računovodstvu HSFI-ove moraju primjenjivati svi poduzetnici, izuzev velikih poduzetnika i onih poduzetnika čije dionice kotiraju na burzi koji moraju primjenjivati MSFI-ove. Tako se u Republici Hrvatskoj praktično primjenjuje dvojni sustav standarda financijskog izvještavanja i to MSFI i HSFI. Također jedna od direktiva Europske unije koja služi kao okvir za financijsko izvještavanje u Europskoj uniji je:

- Direktiva transparentnosti koja ulazi detaljnije u područje transparentnosti financijskog izvještavanja emitenata čijim se dionicama trguje na tržištima EU.

3.3 IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA – BILANCA

"Bilanca je sustavni pregled imovine, obveza i kapitala na određeni datum."⁴ Pokazuje stanje odnosno financijski položaj poduzetnika na kraju obračunskog razdoblja, najčešće je to 31. prosinac. Bilanca je tabelarni prikaz imovine i njenih izvora na točno određen datum koji se odnosi na jednu točku u vremenu te je zato glavna osobina bilance kao izvještaja statičnost. Riječ bilanca potječe od latinske riječi bi-lanx, što bi u prijevodu bilo dvije zdjelice.⁵ One predstavljaju simbol vage koji asocira na ravnotežu. Tako je bilanca ravnoteža između imovine koju poduzeće posjeduje ili aktive i vrijednosti kapitala i obveza odnosno porijekla imovine ili pasive, gdje je zbroj aktive uvijek jednak zbroju pasive. Aktiva bilance sadržava obujam i strukturu imovine kojom poduzeće raspolaže i iz koje se očekuje buduća ekonomska korist. Pasiva bilance sadržava informacije o vrijednosti obveza (tuđi izvori kapitala kojim se financira imovina u aktivu) i vrijednosti vlastitog kapitala poduzeća (kapital unesen od strane vlasnika prilikom osnivanja poduzeća). Temeljna računovodstvena jednadžba za sastavljanje bilance glasi:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA odnosno IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

⁴ Prema odredbi t. 1.7. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji)

⁵ Postoje i druga značenja riječi bilanca, npr. talijan. bilancia, tj.vaga, franc. bilan, što znači godišnji račun

Bilanca se sastavlja temeljem određenih kriterija i to za iskazivanje stavki bilance. Kriteriji razvrstavanja pozicija aktive su sljedeći:

1. kriterij funkcionalnosti - iskazivanje imovine po srodnim funkcionalnim skupinama (stalna ili tekuća imovina)
2. kriterij likvidnosti - unošenje imovine ovisno o brzini njenog pretvaranja u najlikvidniju imovinu prema sljedećim načelima:
 - načelo rastuće likvidnosti - iskazivanje unosom prvo najmanje likvidne imovine prema najlikvidnijoj imovini (dugotrajna→kratkotrajna→novac u blagajni kao najlikvidnija imovina)
 - načelo opadajuće likvidnosti - iskazivanje stavki imovine počevši od najviše likvidne prema najmanje likvidnoj imovini (novac u blagajni →kratkotrajna→dugotrajna imovina)

Kriteriji za razvrstavanje pozicija pasive jesu:

1. kriterij namjene prema kojemu se stavke pasive trebaju uskladiti sa stavkama aktive kako bi se vidjela povijest imovine tj. da li je imovina stečena vlastitim kapitalom ili iz tuđeg financiranja
2. kriterij ročnosti - iskazivanje pozicija pasive prema dospelosti obveza i to po načelima:
 - načelo rastuće ročnosti - unos stavki počevši od stavki koje dospijevaju u kraćem roku sve do stavki koje ostaju dok poduzeće djeluje (kratkoročne obveze→dugoročne obveze→kapital)
 - načelo opadajuće ročnosti - iskazivanje prvo stavki koje dospijevaju u što dužem roku pa sve do tekućih obveza (kapital→dugoročne obeze→kratkoročne obveze)

Također, osim gore navedenog Bilanca se može sastavljati prema sljedećim kriterijima:

1. kriterij likvidnosti - u aktivu se unosi imovina ovisno o njenoj unovčivosti, a u pasivu prema dospelosti obveza (ročnosti) - rastuća ili opadajuća
2. kriterij sigurnosti - u aktivu se prvo unosi najsigurnija imovina, a u pasivu se prvo unosi kapital

3. kriterij ročnosti - odvojeno se klasificira dugotrajna od kratkotrajne imovine te dugoročne od kratkoročnih obveza.

U Europi se stavke bilance unose u aktivu prema kriteriju rastuće likvidnosti te se prvo unosi najnelikvidnija imovina - dugotrajna i na kraju najlikvidnija imovina - novac, a u pasivu po kriteriju opadajuće ročnosti (najprije se unosi glavnica, a na kraju kratkoročne obveze). Bilanca se sastavlja na temelju konta glavne knjige i prije njenog sastavljanja potrebno je napraviti inventuru u poduzeću. Postoji nekoliko vrsta bilanci koje se razlikuju ovisno o vremenu sastavljanja, formi ili razlogu njihova sastavljanja a to su: početna bilanca (osnivačka), konačna bilanca (zaključna), bilanca ozdravljenja ili sanacijska bilanca, pokusna bilanca, fuzijska bilanca ili bilanca spajanja, diobena bilanca ili bilanca dezintegracije, likvidacijska bilanca, te zbrojna i konsolidirana bilanca (Žager, K. et al. 2008. 65.-66.).

3.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

"Izvještaj o novčanom toku iskazuje novčane tokove, tj. priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata u određenom obračunskom razdoblju."⁶ Izvještaj o novčanom toku obvezni su sastavljati veliki i srednji poduzetnici, dok mali poduzetnici nemaju obvezu objavljivanja istog, ali ga mogu sastavljati za vlastite potrebe. Kako je cilj svakog poduzetnika povećanje bogatstva, bilo vlastitog ili bogatstva investitora, tako nam Izvještaj o novčanom toku daje uvid u sposobnost poduzetnika u stvaranju novca iz poslovnih aktivnosti kao i načine njegova trošenja i akumuliranja u budućnosti. Izvještaj o novčanom toku prikazuje novčane primitke i izdatke te novčane ekvivalente tijekom obračunskog razdoblja. Aktivnosti kojima se ostvaruju priljevi i odljevi novca jesu:

- poslovne aktivnosti - glavne aktivnosti poduzetnika kao rezultat njegove glavne djelatnosti (pružanje usluga, trgovina i/ili proizvodnja).

Novčani tok od poslovnih aktivnosti: (MRS 7, točka 14.)

novčani primici od prodaje roba i pružanja usluga;

novčani primici od tantjema, naknada, provizija i drug i primici;

novčane isplate dobavljačima za isporučenu robu i pružene usluge;

⁶ Prema odredbi t. 1.10. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji)

novčane isplate zaposlenicima i za račun zaposlenih;
novčani primici i novčane isplate osiguravajućeg društva za premije i
odštetne zahtjeve, anuitete i druge police osiguranja;
novčani primici i novčane isplate osiguravajućeg društva za premije i
odštetne zahtjeve, anuitete i druge police osiguranja;
novčane isplate ili povrati poreza na dobit, osim ako se ne mogu posebno
identificirati kao financijske i investicijske aktivnosti, i
novčani primici i isplate prema ugovorima koji služe za poslovne ili
trgovačke svrhe

- investicijske aktivnosti - ulagateljske aktivnosti stjecanja i otuđenja dugotrajne imovine (materijalne, nematerijalne imovine i uloga).

Novčani tok od investicijskih aktivnosti:(MRS 7, točka 16)

novčane isplate za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme,
nematerijalne imovine i druge dugotrajne imovine;
novčani primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne
imovine i druge dugotrajne imovine;
novčane isplate za stjecanje vlasničkih i dužničkih instrumenata drugih
subjekata i udjela u zajedničke pothvate;
novčani primici od prodaje vlasničkih ili dužničkih instrumenata drugih
subjekata i udjela u zajedničkim pothvatima;
novčani predujmovi i zajmovi dani drugim strankama;
novčani primici od otplate predujmova i zajmova kojisu dani trećim
strankama;
novčane isplate za buduće ugovore, terminske ugovore, ugovore s opcijom
i kompenzacijske ugovore; i
novčani primici od budućih ugovora, terminskih ugovora, ugovora s opcijom
i kompenzacijskih ugovora

- financijske aktivnosti - aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja te
obuhvaćaju promjene u sastavu i veličini glavnice i dugova subjekta.

Novčani tok od financijskih aktivnosti:(MRS 7, točka 17.)

novčani primici od izdavanja dionica ili drugih instrumenata glavnice;

novčane isplate vlasnicima za stjecanje ili iskup dionica subjekta;
novčani primici od izdavanja zadužnica, zajmova, obveznica, hipoteka i druge kratkoročne ili dugoročne posudbe;
novčane otplate posuđenih iznosa; i
novčane otplate najmoprimca za smanjenje nepodmirene obveze koja se odnosi na financijski najam .

Dvije su metode sastavljanja Izvještaja o novčanom toku:

- direktna (izravna) i
- indirektna (neizravna) metoda.

Prema MRS7 preporuča se sastavljanje temeljem direktne metode. Izvještaj sastavljen direktnom metodom pokazuje sve novčane primitke i odbija sve novčane izdatke, određujući tako neposredno svaku stavku primitaka i izdataka. Izvještaj sastavljen indirektnom metodom prikazuje novac osiguran iz poslovnih aktivnosti u obliku neto dobiti, koju korigiramo za nenovčane prihode i rashode, te promjene kratkotrajne materijalne imovine i kratkoročnih obveza.

3.5 IZVJEŠTAJ O PROMJENI VLASNIČKE GLAVNICE

"Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje sve promjene na kapitalu koje su se dogodile između dva datuma bilance."⁷ Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice daje uvid u kvalitetu bilančne strukture te uvid u strukturu kapitala poduzeća kao i prikaz svih promjena na stavkama kapitala.

Na visinu glavnice utječe:

- rezultat poslovanja,
- kapitalne transakcije koje vode do smanjenja ili povećanja vlastitog kapitala u Trgovačkom sudu, te
- sve one transakcije koje izravno utječu u korist ili na teret vlastitog kapitala (isplata dividendi, revalorizacija, prodaja vlastitih dionica..), promjene računovodstvenih politika.

⁷ Prema odredbi t. 1.9. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji)

Obveznici sastavljanja Izvještaja o promjeni vlasničke glavnice jesu srednji i veliki poduzetnici, dok ga mali poduzetnici sastavljaju prema vlastitoj odluci. "Od početka 2010. godine nije propisan obrazac za sastavljanje predmetnog izvještaja (za razliku od ostalih, riječ je o nestandardiziranom izvještaju), već je određeno da ga obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSF-a) sastavljaju na način da sadrži minimum propisanih elemenata Pravilnikom, a obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI-a), prema zahtjevima iz MRS-a 1 (Prezentiranje financijskih izvještaja)."⁸

3.6 BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

"Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku."⁹ Bilješke su sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja i njihova su dopuna. Izrađuju se na temelju sastavljenih izvještaja i sadrže:

- osnovne podatke o poduzeću - puni naziv, adresu, djelatnost, ime odgovorne osobe i ostali detalji vezani za poduzeće
- značajne računovodstvene politike
- pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijska izvješća sastavljaju svi obveznici, primjenom Zakona o računovodstvu. Mali poduzetnici, koji su obveznici HSFI-a, u bilješkama prezentiraju manje stavke od srednjih i velikih poduzetnika, koji su obveznici MSFI-a. Bilješke nisu standardni izvještaj te se sastavljaju u slobodnoj formi, njihov sadržaj i struktura nisu propisani. U računovodstvenim standardima (HSFI i MSFI) navedeno je što za svaku pojedinu situaciju poduzeće treba objaviti. Prema MRS-u 1, Bilješke se prezentiraju po sljedećem redoslijedu:¹⁰

- Najbitnija informacija koju treba objaviti u bilješkama je izjava o suglasnosti financijskih izvješća s HSFI-om, odnosno s MSFI-om;
- Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika je bitna informacija koja će korisnicima pružiti uvjerljive pokazatelje o sustavnom radu i primjeni standarda

⁸ B. Parać, Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Zaprešić, Visoka škola za poslovanje i upravljanje "Baltazar Adam Krčelić", 2013., str. 265.

⁹ Prema odredbi t. 1.11. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji)

¹⁰ MRS 1 (prezentiranje financijskih izvještaja)

financijskog izvještavanja;

- Bitne su informacije koje potkrepljuju podatke iskazane u temeljnim financijskim izvještajima;
- Ostale informacije uključuju nepredviđene obveze i nepriznate ugovorno preuzete obveze, kao i nefinancijske informacije, primjerice ciljeve i politike subjekta koji se odnose na upravljanje financijskim rizikom.

Bilješke nam objašnjavaju računovodstvene politike koje su primjenjivane prilikom izrade izvještaja i objašnjavaju ostale podatke koji su važni za razumijevanje samih izvještaja. Poduzeće također u Bilješkama treba navesti sve važne informacije koje nisu objavljene u temeljnim financijskim izvještajima: bilanci, izvješću o novčanom toku, izvješću o promjeni glavnice i izvješću o sveobuhvatnoj dobiti.

4 IZVJEŠTAJ O SVEOBUH VATNOJ DOBITI

Izmjenama MRS-a 1 (Prezentiranje financijskih izvještaja) početkom 2009. godine, obveznici primjene MRS/MSFI-a, dužni su sve stavke prihoda i rashoda iskazivati u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja kao jedinstvenom izvještaju ili kao dva odvojena izvještaja (Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i Račun dobiti i gubitka) prema propisanoj strukturi i sadržaju navedenim u Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. "Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode i rashode te dobit ili gubitak ostvaren u određenom obračunskom razdoblju."¹¹ "Ukupna sveobuhvatna dobit se odnosi na promjene kapitala tijekom razdoblja koje su proizašle iz transakcija i drugih događaja, osim promjena koje su proizašle iz transakcija sa vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika. Ostala sveobuhvatna dobit obuhvaća stavke prihoda i rashoda, uključujući usklade prilikom reklasifikacije koje se ne priznaju kao dobiti ili gubitak kako to nalažu ili dopuštaju drugi MSFI... ukupna sveobuhvatna dobit obuhvaća sve elemente dobiti ili gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti..."¹² U jednom i u drugom slučaju, ovaj bi izvještaj trebao prikazivati podatke o realiziranim dobitcima ili gubitcima, te podatke o nerealiziranim dobitcima i gubitcima kao posljedicu promjene fer vrijednosti.

¹¹ Prema odredbi t. 1.8. HSFI-a 1 (Financijski izvještaji)

¹² Prema odredbi iz t.7. MRS-a 1 (prezentiranje financijskih izvještaja)

Nerealizirani dobitci ili gubitci sastavni su dio "ostale sveobuhvatne dobiti" kao dopunskog izvještaja Računa dobiti i gubitka.

Znači u sklopu Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti imamo dva izvještaja:

- Izvještaj o dobiti koji nam pokazuje komponente dobiti ili gubitka i
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti koji počinje sa stavkom dobiti ili gubitka i prikazuje ostale dijelove sveobuhvatne dobiti.

Pojam sveobuhvatne dobiti dijelimo na dobit ili gubitak kao rezultat aktivnosti menadžmenta (raspodjeljiva dobit) i na ostalu sveobuhvatnu dobit kao rezultat ekonomskih uvjeta poslovanja (neraspodjeljivi dio). "Dok bilanca izražava stanje imovine i njenih izvora u određenom momentu, račun dobiti ili gubitka izražava stupanj uspješnosti poslovanja u određenom periodu. Kod stanja je naglasak na određenom momentu, a kod uspjeha - na vremenskom intervalu."¹³ Kvalitetnim i uspješnim poslovanjem poduzeće ostvaruje svoje planirane ciljeve i ostvaruje financijsku korist u obliku profitabilnog poslovanja koji je vidljiv u Izvješću o sveobuhvatnoj dobiti. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti pokazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom razdoblju, a samim time i učinkovitost poslovanja poduzeća. Obavljanjem poslovnih aktivnosti poduzeće ostvaruje promjene na imovini, a pretvaranjem vrijednosti imovine iz jednog oblika u drugi omogućuje nastanak prihoda i rashoda. Ukoliko je poduzeće ostvarilo veće prihode od rashoda kažemo da posluje sa dobitkom, i obrnuto, veći rashodi od prihoda znače gubitak. Bruto financijski rezultat dobijamo sučeljavanjem ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzeća u određenom obračunskom razdoblju. Bruto financijski rezultat predstavlja dobit ili gubitak odnosno financijski rezultat poduzeća prije poreza (bruto dobit ili bruto gubitak). Rezultat poslovanja, neto dobit ili neto gubitak, utvrđuje se tako da od bruto financijskog rezultata odbijemo porez na dobit. Prihodi su svako povećanje ekonomske koristi poduzeća u obliku povećanja imovine ili smanjenja obveza s posljedicom povećanja kapitala samog poduzeća izuzev povećanja kapitala od strane uplate vlasnika. Prihodi su također svi oni oblici priljeva koje poduzeće ostvari iz svojih redovnih aktivnosti (npr. prihodi od prodaje proizvoda i roba, pružanje usluga, kamate, dividende...). Rashode definiramo kao svako smanjenje ekonomske koristi u obračunskom razdoblju i to u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza sa rezultatom smanjenja kapitala. "Najznačajniji dio prihoda i rashoda vezan je uz

¹³ Z. Ivanović, Financijski menadžment, Opatija, Sveučilište u Rijeci Hotelijerski fakultet Opatija, 1997., str. 96.

realizaciju, odnosno uz prodaju gotovih proizvoda. Pri tome, vrijednost prihoda čini prodajna vrijednost (bez PDV-a), a vrijednost rashoda troškovi nastali prilikom stjecanja te imovine."¹⁴ Od početka 2010. godine svi prihodi i rashodi se razvrstavaju u četiri skupine aktivnosti i iskazuju u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti:

1. poslovne aktivnosti
2. financijske aktivnosti,
3. udjel u dobiti, odnosno gubitku od pridruženih poduzetnika
4. izvanredne/ostale aktivnosti.

Postoje dvije metode pomoću kojih se može izraditi Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti:

- metoda klasifikacije troškova prema vrsti troška
- metoda troškova prodanih proizvoda.

Prema MRS 1 korisnicima je dano na izbor koju metodu će iskoristiti dok HSFI 1 striktno nalaže iskazivanje ukupnih troškova klasifikacijom troškova po prirodnim vrstama troška. MSFI više ne dozvoljava prezentiranje stavki prihoda ili rashoda kao izvanrednih stavki. Također, MRS 1 zahtijeva minimalnu količinu informacija u Izvještaju o dobiti, a to su: ¹⁵

- prihod
- financijske rashode
- dio dobiti ili gubitka od pridruženih poduzeća ili zajedničkih pothvata
- porezni rashod
- prestanak poslovanja
- dobit ili gubitak
- dobiti ili gubitak koji se odnosi na manjinski interes
- dobit ili gubitak koji se odnosi na (dioničko vlasništvo) maticu.

U nastavku je prikazan obrazac Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti:

¹⁴ K. Žager et al., Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia, 2008., str 69.

¹⁵ H. Van Greuning, Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja:Praktični vodič, Zagreb, MATE d.o.o., 2005., str.18.

RAČUN DOBITI I GUBITKA
za razdoblje _____. do _____.

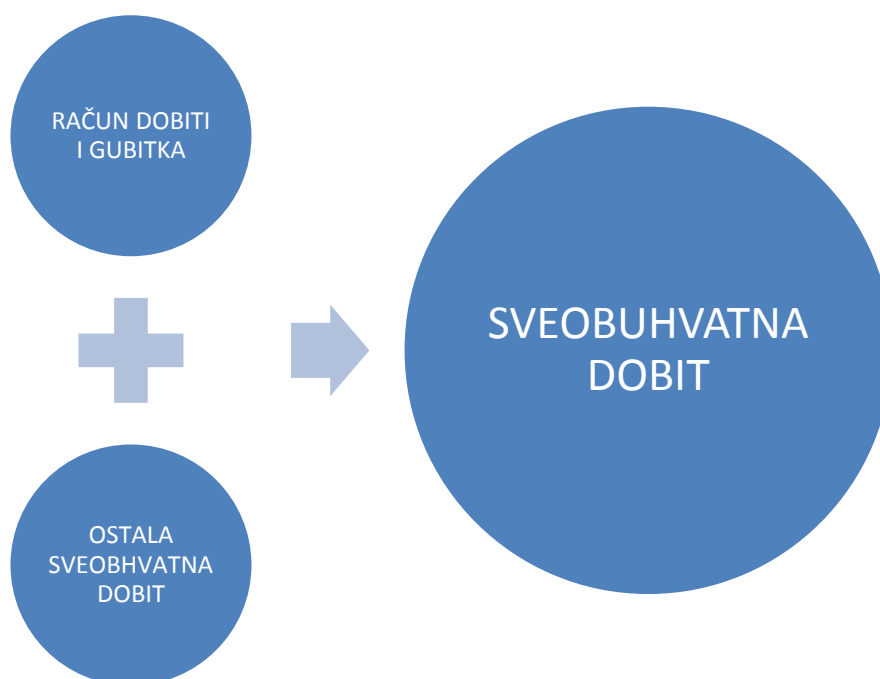
Obveznik: _____;

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111		0	0
1. Prihodi od prodaje	112			
2. Ostali poslovni prihodi	113			
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114		0	0
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115			
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116		0	0
a) Troškovi sirovina i materijala	117			
b) Troškovi prodane robe	118			
c) Ostali vanjski troškovi	119			
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120		0	0
a) Neto plaće i nadnice	121			
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122			
c) Doprinosi na plaće	123			
4. Amortizacija	124			
5. Ostali troškovi	125			
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126		0	0
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127			
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128			
7. Rezerviranja	129			
8. Ostali poslovni rashodi	130			
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131		0	0
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	132			
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	133			
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134			
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135			
5. Ostali financijski prihodi	136			
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137		0	0
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138			
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139			
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140			
4. Ostali financijski rashodi	141			
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142			
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143			

VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144			
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145			
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146		0	0
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147		0	0
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148		0	0
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149		0	0
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150		0	0
XII. POREZ NA DOBIT	151			
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152		0	0
1. Dobit razdoblja (149-151)	153		0	0
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154		0	0
DODATAK RDG-u (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)				
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA				
1. Pripisana imateljima kapitala matice	155			
2. Pripisana manjinskom interesu	156			
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)				
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	157			
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	158		0	0
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	159			
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	160			
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	161			
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	162			
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	163			
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	164			
7. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	165			
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	166			
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	167		0	0
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	168		0	0
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)				
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA				
1. Pripisana imateljima kapitala matice	169			
2. Pripisana manjinskom interesu	170			

Izvor: fina.hr/fgs.axd?id=14702

Grafikon br. 1: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (ukupno)

Izvor: Izrada autora

4.1 PRIHODI, RASHODI I FINACIJSKI REZULTAT KAO ELEMENTI IZVJEŠTAJA O SVEOBUH VATNOJ DOBITI

4.1.1 PRIHODI

Prihodi su neto vrijednost prodanih proizvoda i roba, te pruženih usluga u nekom određenom vremenskom razdoblju. U Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti od početka 2010. godine ukupni prihodi se iskazuju temeljem četiri skupine:

1. poslovni prihodi
2. financijski prihodi
3. udjel u dobiti od pridruženih poduzetnika
4. izvanredni/ostali prihodi

Poslovne prihode dijelimo na prihode od prodaje i ostale poslovne prihode. Prihodi od prodaje su oni prihodi koji se ostvaruju od prodaje proizvoda, roba i pružanja usluga u zemlji ili inozemstvu, prihode od operativnih ili financijskih najмова te prihodi od prodaje nekretnina i umjetnina. Neki od ostalih poslovnih prihoda jesu prihodi od otpisa obveza, prihodi od ukidanja rezerviranja i pasivnih vremenskih

ograničenja, prihodi od primljenih državnih potpora, prihodi od primljenih subvencija i sl. Dakle, svi oni prihodi koji nisu ostvareni od temeljne djelatnosti poduzeća, ali nisu izvanredni prihodi.

Oni prihodi koji su ostvareni ulaganjem financijskih resursa s ciljem povećanja vlastite imovine ili njeno očuvanje nazivamo financijskim prihodima. To su prihodi od kamata, dividende, pozitivne tečajne razlike, prihodi od prodaje financijske imovine i drugi financijski prihodi.

Udjel u dobit od pridruženih poduzetnika iskazuje se od 2010. godine, a obuhvaća prihode od dividendi i udjela ostvarenih od pridruženih poduzetnika. "Pridružena kompanija je poduzeće (uključujući i subjekt koji nije pravna osoba, kao primjerice partnerstvo) u kojem ulagatelj ima značajan utjecaj, ali nije niti podružnica, niti zajednički pothvat."¹⁶

Obveznici primjene MRS/MSFi-a u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti iskazivat će stavku ostali prihodi, dok će obveznici primjene HSFI-a iskazivati stavku izvanredni prihodi. Izvanredni prihodi obuhvaćaju one prihode čije nastajanje nije povezano sa redovnom djelatnosti poduzeća i obilježava ih rijetkost i neobičnost.

4.1.2 RASHODI

Rashodi su ulaganja u poslovanje koja su nužna za ostvarenje prihoda. Kao i prihodi, rashodi se iskazuju temeljem četiri skupine:

1. poslovni rashodi - rashodi vezani uz redovno poslovanje: materijalni troškovi, amortizacija, troškovi osoblja, rezerviranja, vrijednosno usklađivanje, ostali troškovi, ostali poslovni rashodi te promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku
2. financijski rashodi - negativne tečajne razlike, potraživanja prema inozemnim partnerima, gubitak financijske imovine i sl.
3. udjel u gubitku od pridruženih poduzetnika - "predmetnu stavku iskazuju poduzetnici koji imaju ulaganje u pridružene poduzetnike, čije učinke, nakon početnog priznavanja po trošku stjecanja, prate metodom udjela, a poduzetnik u kojeg je ulaganje izvršeno iskaže gubitak u poslovanju."¹⁷

¹⁶ ibidem, str.68.

¹⁷ B. Parać, op.cit., str. 157.

4. izvanredni/ostali rashodi - rashodi koji su neobični i rijetki te nisu vezani uz redovnu aktivnost. Obveznici primjene HSFI-a iskazuju izvanredne rashode, a obveznici primjene MRS/MSFI-a iskazuju stavku ostali rashodi.

Prihodi i rashodi se priznaju u onom razdoblju u kojem su nastali, bez obzira da li je novac primljen ili isplaćen.

4.1.3 FINANCIJSKI REZULTAT

Financijski rezultat jest razlika između prihoda i rashoda. U izvješću o sveobuhvatnoj dobiti financijski se rezultat utvrđuje na razini ukupnih prihoda i rashoda i može biti pozitivan (bruto dobit) ili negativan (gubitak prije poreza). Sučeljavamo ih na način da sučelimo odvojeno poslovne prihode sa poslovnim rashodima, financijske prihode sa financijskih rashodima te ostale prihode sa ostalim rashodima kako bi dobili financijski rezultat iz poslovnih aktivnosti, tj. financijski rezultat iz financijskih aktivnosti, odnosno financijski rezultat iz ostalih aktivnosti poduzeća. Cilj je svakog poduzeća da ima što bolji rezultat iz poslovnih aktivnosti kako bi ukupan financijski rezultat bio veći, a samim time i bolja slika uspješnosti samog poslovanja poduzeća. "Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog razdoblja je dio kapitala kao rezultat viška prihoda nad rashodima, odnosno viška rashoda na prihodima ostvarenih u tekućem obračunskom razdoblju nakon obračuna poreza na dobit."¹⁸ Dobit ili gubitak financijske godine kao pozicija u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti daje informaciju o neto dobiti/gubitku koju izračunavamo tako da od svote bruto dobiti/gubitka (prihodi - rashodi) odbijemo porez na dobit. Prema Zakonu o porezu na dobit, koji je stupio na snagu 2005.godine, obveza poreza na dobit se utvrđuje po stopi od 20% na utvrđenu poreznu osnovicu - bruto dobit. Ukoliko je ostvaren bruto gubitak, dobiveni porezni gubitak se prenosi i nadoknađuje umanjivanjem porezne osnovice u sljedećih pet godina. Kada od bruto dobiti oduzmemo porez na dobit dobijemo neto dobit ili čistu dobit. Čista dobit, poznatija kao profit, je onaj novčani iznos kojim poduzeće može raspolagati u daljnjem poslovanju.

4.2 KORISNICI IZVJEŠTAJA

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, u daljnjem tekstu Izvještaj, pruža informacije o uspješnosti poslovanja poduzeća koje su podloga za donošenje daljnjih poslovnih

¹⁸ Prema odredbi t. 12.12. HSFI-a 12. (Kapital)

odluka. Informacije trebaju biti sastavljene u obliku koji je prepoznatljiv i iskoristiv za korisnike računovodstvenih informacija. Imamo unutarnje i vanjske korisnike informacija. Za unutarnje korisnike informacija izvještaj se sastavlja u obliku koji zadovoljava potrebe korisnika (upravljačko računovodstvo) i koji se ne propisuje zakonima ili standardima. Tako je za vanjske korisnike, Izvještaj zakonski propisan i mora sadržavati standardiziran minimum informacija prije objavljivanja. Zbog velikog broja vanjskih korisnika, koji imaju različite potrebe i interese, profesionalna računovodstvena tijela izrađuju računovodstvene standarde kao odraz tih potreba i standardizacije u izrađivanju i objavljivanju financijskih izvještaja. Vanjski korisnici financijskih izvještaja jesu velika skupina različitih subjekata koji imaju različite i specifične potrebe za informacijama. To su prvenstveno "...vlasnici udjela i dioničari, zajmodavatelji, dobavljači, ostali kreditori, potencijalni ulagači u vrijednosne papire, menadžment, zaposlenici, članovi uprave, direktori, članovi nadzornih odbora, kupci, dužnici, financijski analitičari, savjetnici, brokeri, jamci, burze, odvjetnici, makroekonomisti, porezne uprave, financijska policija, carinske uprave, državna revizija, državna statistika, zakonodavne institucije i sudstvo, izvještajne financijske agencije i financijske tiskovine, sindikati, zavodi za zapošljavanje, trgovačke komore, istraživači, profesori i studenti ekonomskih fakulteta, opća javnost." ¹⁹ Korisnicima, financijski izvještaji daju informacije o financijskoj situaciji i uspjehu poduzeća kao i informacije o odgovornosti menadžmenta za ostvarene rezultate temeljem kojih korisnici mogu donositi poslovne odluke. Informacije o zaduženosti poduzeća i njegovoj likvidnosti pomažu investitorima u donošenju odluka o ulaganju u poduzeće, dok vjerovnici poput banaka temeljem tih informacije donose odluku o financiranju poduzeća (odobravanju kredita ili zajmova). Kao najbitnije informacije za poslovno odlučivanje navode se podaci o dobiti ili gubitku, raspoređivanju neto dobiti te pokrivanje gubitka. Dioničare, kao vanjske korisnike, zanima kretanje cijena dionica i neto dobit koja im pripada te mogućnost njene podjele na dividende ili pak zadržana dobit (gubitak). Informacije o povratu uložene imovine i mogućnosti zarade pomažu investitorima prilikom odlučivanja za investiranje i kreditiranje. Zato su važne informacije o profitabilnosti (odnos neto imovine i povrata uloženog) i zaradi po dionici, ali ništa manje važna nije ni vjerojatnost bankrota poduzeća. Vlada,

¹⁹ D. Gulin et al., Računovodstvo trgovačkih društava uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda i poreznih propisa, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2001., str.618.

zaposlenici i lokalna zajednica zainteresirani su za informacije koje daju podatke o broju zaposlenih, poštivanju ekoloških i standarda o sigurnosti o radu, podmirivanju doprinosa. Menadžment za interne svrhe koristi Izvještaj za buduće prognoze i djelovanja, kao i za pregovore s potencijalnim investitorima. Izvještaj je također instrument interne revizije i kontrole. U konačnici, vanjski korisnici analiziraju financijske izvještaje radi procjene likvidnosti, efikasnosti i profitabilnosti poduzeća.

5 ANALIZA IZVJEŠTAJA O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI ADRIS GRUPE D.D.

5.1 O ADRIS GRUPI d.d.

Adris Grupa d.d., Rovinj (Društvo) jedna je od vodećih kompanija u Hrvatskoj i regiji. Društvo je matica Adris Grupe Rovinj. Organizirana je u tri osnovne strateške poslovne jedinice, turizam – Maistra d.d., prehrambena industrija – Cromaris te osiguranje – Croatia osiguranje. Društvo se također bavi nekretninama. Osnovna djelatnost društva je upravljanje ulaganjima u povezana društva i ostalim ulaganjima. U posljednjih desetak godina poslovanje Društva ostvarilo je rast svih ključnih pokazatelja poslovanja, prihod je narastao za više od pet puta, dobit za deset puta, a kapital za 20 puta. Tržišna vrijednost dionica Adris grupe povećana je za više od 100 puta. Društvo ostvareni kapital ostavlja u Hrvatskoj pomažući razvoju gospodarstva u zemlji i regiji te stvara nova radna mjesta. Utjecaj Društva na gospodarski, kulturni i društveno odgovorni razvoj vidljiv je u programu Budućnost u Adrisu kojim se zapošljavaju mladi i obrazovani ljudi te djelovanju Zaklade Adris.

Prema kriterijima ZOR-a Adris grupa spada pod velika poduzeća, te je kao takvo obvezno primjenjivati Međunarodne standarde financijskog izvještavanja prilikom sastavljanja financijskih izvještaja. Društvo je u 2015. godini ostvarilo:

- ukupne prihode u iznosu od 2.370.661.000,00kn,
- vrijednost ukupne aktive s 31.12.2015. godine iznosi 10.009.131.000,00kn
- na dan s 31.12.2015. godine Društvo je imalo 22 zaposlena, a sa podružnicama oko 8000 zaposlenih
- ostvarena neto dobit od 1.847.333.000,00kn.

Također, s 31.12.2015. godine dionice Društva uvrštene su u kotaciju javnih dioničkih društva na Zagrebačkoj burzi. U daljnjem tekstu analizirat će se financijski izvještaji Društva i to Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji. Izvještaj o sveobuhvatnom dobitku sastavlja se kao dopuna Računu dobiti i gubitka, a uključuje stavke prihoda i rashoda koje se ne priznaju kao dobitak ili gubitak već se priznaju kroz kapital odnosno kroz ostali sveobuhvatni dobitak.

„Za 2015. godinu izvještaj se sastavlja u skladu sa starim Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja i uključuje:

1. tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja
2. promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
3. dobitak ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju
4. dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka
5. dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvo
6. udio u ostalom sveobuhvatnom dobitku/gubitku pridruženih poduzetnika i
7. aktuarski dobitci/gubitci po planovima definiranih primanja²⁰

Stavke se iskazuju pojedinačno u bruto iznosu dok se porez na dobitak na ukupnu sveobuhvatnu dobit iskazuje odvojeno kako bi se utvrdila neto ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja.

Kako je već rečeno, Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti definiran je Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i to MSFI 1 – prezentiranje financijskih izvještaja kojim su definirani elementi i sadržaj samog izvještaja. Prema MSFI 1 navedeni se izvještaj može sastavljati kao odvojen ili kao dio izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti koji osim ostale sveobuhvatne dobiti uključuje i sastavne dijelove dobitka ili gubitka razdoblja, te treba sadržavati sljedeće stavke:

- svaki sastavni dio ostale sveobuhvatne dobiti razvrstan po vrsti

²⁰ T. Cirkveni Filipović, Izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku ,Zagreb, Računovodstvo, revizija i financije, siječanj 2016., str.178.

- udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženih društava i zajedničkih pothvata obračunanih metodom udjela
- ukupnu sveobuhvatnu dobit
- ukupnu sveobuhvatnu dobit razdoblja pripisanu vlasnicima manjinskih udjela i vlasnicima matice.

Adris grupa d.d. je usvojila nove i dopunjene MSFI-je donešene od strane Europske unije za izvještajno razdoblje s početkom 1. siječnja 2015. godine, koji imaju relevantnost za financijske izvještaje Društva. Radi se o standardima i tumačenjima vezanim za godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2010. do 2013. godine (MSFI 1, MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MSFI 16, MSFI 24, MSFI 28 te MSFI 40) te dodaci MRS-u 19 – planovi definiranih primanja – doprinosi zaposlenima. Spomenute izmjene nisu dovele do promjena u tekućem razdoblju niti su imale utjecaj na prethodna razdoblja. Također je objavljeno nekoliko novih standarda i dodataka MSFI-ovima te smjernica Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koja još nisu na snazi i koje Društvo nije ranije usvojilo. Radi se o MSFI 9 – financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima i MSFI 15 – prihodi od ugovora sa kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima koji stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine, te o MSFI 16 – najmovi koji stupa na snagu s 1. siječnja 2019. godine. Financijski izvještaji Društva sastavljeni su primjenom metode povijesnog troška, koji su promijenjeni obavljenom revalorizacijom financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitaka i financijske imovine raspoložive za prodaju.

5.2 ANALIZA IZVJEŠTAJA O SVEOBUH VATNOJ DOBITI ADRIS GRUPE D.D.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti sastavlja se na obrascu GFI-POD propisanom starim Pravilnikom i Zakonom koji je usklađen sa zahtjevima MRS-a 1 i obrazac treba prikazivati podatke za 2014. i 2015. godinu. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ima za cilj ukazati na dio dobiti koji je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja a ne samo rezultat svakodnevnih uobičajenih transakcija. U nastavku je prikazan Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Adris Grupe d.d. za 2015. godinu koji je u daljnjem dijelu rada i analiziran.

ADRIS GRUPA d.d., ROVINJ

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2015.

(svi iznosi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2015.	2014.
Prihodi od usluga	5	27.782	36.180
Prihodi od dividendi	6	3.487	501.936
Ostali prihodi		15	673
Troškovi materijala i usluga	7	(110.182)	(34.135)
Troškovi zaposlenih	8	(40.149)	(41.935)
Amortizacija i umanjeње vrijednosti	14, 15, 16	(5.531)	(5.713)
Ostali poslovni rashodi	9	120.287	(87.429)
Ostali dobici – neto	10	2.212.699	99.417
Dobit iz poslovanja		2.208.408	468.994
Financijski prihodi	11	126.678	234.073
Financijski rashodi	11	(31.195)	(25.301)
Neto financijski prihodi	11	95.483	208.772
Dobit prije poreza		2.303.891	677.766
Porez na dobit	12	(460.558)	(2.638)
Neto dobit za godinu		1.843.333	675.128
Ukupna sveobuhvatna dobit			
Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju – neto od odgođenog poreza na dobit	20	(15.512)	42.859
Ukupno sveobuhvatna dobit		1.827.821	717.987
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u kunama)	13	115,32	41,68

Ove financijske izvještaje od stranice 2 do 43 odobrila je Uprava Društva 25. travnja 2016. godine.

ADRIS GRUPA d.d.
Rovinj

Predsjednik Uprave

mr. Ante Vlahović

Ostvarena neto dobit Adris grupe d.d. za 2015. godinu iznosi 1.843.333.000,00kn što je za 173% (1.168.205.000,00kn) više u odnosu na 2014. godinu kad je neto dobit društva iznosila 675.128.000,00kn.

NETO DOBIT = (DOBIT IZ POSLOVANJA + NETO FINANCIJSKI PRIHODI) – POREZ NA DOBIT

Ukupna dobit iz poslovanja za 2015. godinu iznosi 2.208.408.000,00kn i predstavlja razliku prihoda i rashoda. Društvo je ostvarilo za 371% veću dobit iz poslovanja u odnosu na 2014. godinu (468.994.000,00kn).

Ukupni prihodi Društva za 2015. godinu jesu 2.370.661.000,00kn, a ukupni rashodi iznose 66.770.000,00kn. Ostvareni ukupni prihodi u 2015. godini veći su za 171,78% u odnosu na 2014. godinu (872.279.000,00kn), dok su ukupni rashodi manji za 65,67% u 2015.-toj u odnosu na 2014. godinu (194.513.000,00kn). Ukupne prihode/rashode čine neto poslovni i financijski prihodi odnosno rashodi.

Neto poslovni prihodi za 2015. godinu iznose 2.208.408.000,00kn što je za 1.739.414.000,00kn više u odnosu na 2014. godinu (468.994.000,00kn). Predstavljaju razliku između poslovnih prihoda (2.243.983.000,00kn za 2015. godinu; 638.206.000,00kn za 2014. godinu) i poslovnih rashoda (35.575.000,00kn za 2015. godinu; 169.212.000,00kn za 2014. godinu).

NETO POSLOVNI PRIHODI/RASHODI = POSLOVNI PRIHODI – POSLOVNI RASHODI
--

Neto financijski prihodi jesu razlika financijskih prihoda i rashoda i za 2015. godinu iznose 95.483.000,00kn. U 2014. godini Društvo je ostvarilo neto financijske prihode u iznosu od 208.772.000,00kn, što je za 54,26% više u odnosu na 2015. godinu.

NETO FINANCIJSKI PRIHODI/RASHODI = FINANCIJSKI PRIHODI – FINANCIJSKI RASHODI

U tablici koja slijedi prikazani su ukupni poslovni prihodi/rashodi i financijski prihodi/rashodi za 2014. i 2015. godinu.

Tablica br. 1: Prihodi i rashodi

(Iznosi u 000 kn)	2015.	2014.
Poslovni prihodi	2.243.983	638.206
Poslovni rashodi	(35.575)	(169.212)
Neto poslovni prihodi	2.208.408	468.994
Financijski prihodi	126.678	234.073
Financijski rashodi	(31.195)	(25.301)
Neto financijski prihodi	95.483	208.772
Ukupno prihodi	2.370.661	872.279
Ukupno rashodi	(66.770)	(194.513)

Izvor: Vlastita obrada prema revizorskom izvješću Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Neto poslovne prihode i neto financijske prihode dobijemo usporedbom poslovnih prihoda i rashoda odnosno financijskih prihoda i rashoda. Ukupne prihode čine zbrojno poslovni i financijski prihodi, isto važi i za ukupne rashode.

Tablica br. 2: Udio prihoda

	2015.	2014.
Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima	94,66%	73,17%
Udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima	5,34%	26,84%

Izvor: Vlastita obrada prema revizorskom izvješću Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Tablica br.3: Udio rashoda

	2015.	2014.
Udio poslovnih rashoda u ukupnim prihodima	53,28%	87%
Udio financijskih rashoda u ukupnim prihodima	46.72%	13%

Izvor: Vlastita obrada prema revizorskom izvješću Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Izveštaj nudi informacije o prihodima, financijskim troškovima (rashodima), udjele u dobitima i gubicima pridruženih društava i zajedničkih pothvata primjenom metode udjela, porezni rashod, dobitak poslije poreza priznat mjerenjem fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, dobit te ukupnu sveobuhvatnu dobit.

Poslovni prihodi jesu:

- **prihodi od usluga** koji za 2015. godinu iznose 27.782.000,00kn, odnosno 8.398.000,00kn manje u odnosu na 2014. godinu kada su bili 36.180.000,00kn.

Tablica br. 4: Poslovni prihodi – prihodi od usluga

Prihodi (u 000kn)	2015.	2014.
upravljačka naknada	22.539	29.890
prihodi od najma	1.893	2.220
prihodi od usluga nepovezanim strankama	96	98
ostali poslovni prihodi - povezana društva	2.073	2.909
ostali poslovni prihodi – nepovezana društva	1.181	1.603
Ukupno	27.782	36.180

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

- **prihodi od dividendi** u iznosu od 3.487.000,00kn ostvarenih na temelju ostalih ulaganja za 2015. godinu. Društvo je za 2014. godinu iskazalo prihod od dividendi podružnice TDR d.o.o. u iznosu od 500.000.000,00kn i prihod od ostalih ulaganja u iznosu od 1.936.000,00kn. U 2015. godini ostvareni su samo prihodi od dividendi od ostalih ulaganja. Usporedimo li prihod od dividendi od ostalih ulaganja, oni su u 2015. godini veći za 80,11%.
- **ostali prihodi** u iznosu od 15.000,00kn. Manji su za 97,77% u odnosu na 2014. godinu (673.000,00kn).
- **ostali dobici – neto** sa iznosom od 2.212.699.000,00kn za 2015. godinu što je za više od 2.000.000.000,00kn više u odnosu na 2014. godinu (99.417.000,00kn).

Tablica br. 5: Ostali dobici - neto

Ostali dobici – neto (u 000kn)	2015.	2014.
Dobici od prodaje udjela podružnicama i pridruženim društvima	2.215.719	-
Dobici od prodaje obveznica i udjela u fondovima	1.767	19.096
Dobici od promjene fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	296	80.368
Neto tečajne razlike	(5.139)	(305)
Dobici od prodaje materijalne imovine	54	258
UKUPNO	2.212.699	99.417

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Ostale dobitke – neto dobijemo zbrajanjem svih ostvarenih dobitaka koje onda umanjimo za neto tečajne razlike. Povećanje od više od 2 milijarde kuna prvenstveno

je od prodaje udjela podružnicama i pridruženim društvima, i to od prodaje udjela u podružnicama TDR d.o.o., iNovine d.d., i Opres d.d., te pridruženom društvu Tisak d.d. od čega je Društvo ostvarilo prihod od 2.215.719.000,00kn u 2015. godini.

Poslovni rashodi jesu:

- **troškovi materijala i usluga** u iznosu od 110.182.000,00kn za 2015. godinu, a u koje ubrajamo sirovine i materijal i vanjske usluge. Ukupni su troškovi veći za 222,78% u odnosu na 2014. godinu (34.135.000,00kn). Najveći skok kroz godinu vidljiv je u troškovima za intelektualne usluge koji su u 2015. godini veći za 391,46% (2015.: 94.031.000,00kn, 2014.: 19.133.000,00kn). Tablica koja slijedi pokazuje raščlanjene troškove materijala i usluga.

Tablica br. 6: Poslovni rashodi – troškovi materijala i usluga

Troškovi materijala i usluga (u 000kn)	2015.	2014.
Sirovine i materijal	1.517	1.508
Materijal	360	258
Energija	1.157	1.250
Vanjske usluge	108.665	32.627
prijevoz, telefon, poštarina	199	385
popravci i održavanje	1.515	1.965
Zakupnine	1.519	1.492
troškovi promidžbe	7.701	6.210
komunalne usluge	976	960
intelektualne usluge	94.031	19.133
administrativni troškovi	456	527
troškovi osiguranja imovine	704	778
Ostalo	1.564	1.177
UKUPNO	110.182	34.135

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

- **troškovi zaposlenih** od 40.149.000,00kn, i to plaće u iznosu od 19.506.000,00kn te porezi i doprinosi iz i na plaću od 20.643.000,00kn za 2015.godinu. Na dan 31.12.2015. godine broj zaposlenih u Društvu je bio 22, u odnosu na 2014. godinu kad je broj zaposlenih bio 23, a troškovi zaposlenih 41.935.000,00kn.
- **amortizacija i umanjenje vrijednosti** u iznosu od 5.531.000,00kn za 2015.godinu te 5.713.000,00kn za 2014.godinu. Amortizacija i umanjenje vrijednosti odnosi se na nematerijalnu imovinu, ulaganja u nekretnine te nekretnine,postrojenja i opremu.
- **ostali poslovni rashodi**

Tablica br. 7: Poslovni rashodi - ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi (u 000kn)	2015.	2014.
Naknade, doprinose i ostala davanja	2.047	1.320
Naknada za licence	14	41
Osiguranje	406	340
Bankovni troškovi	1.246	1.917
Putovanja i reprezentacije	3.599	4.554
Donacije,humanitarne pomoći	3.094	3.589
Neto ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	(88.094)	72.194
Promjene na ostalim rezerviranjima	(44.886)	-
Ostalo	2.287	3.474
UKUPNO	(120.287)	87.429

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

U 2015. godini Društvo je ostvarilo **financijske prihode** u iznosu od 126.678.000,00kn što je za 45,88% (107.395.000,00kn) manje u odnosu na 2014. godinu kad su oni bili 234.073.000,00kn. Financijski prihodi za 2014. godinu veći su zbog većih prihoda od kamata po danim kreditima i depozitima.

Tablica br.8: Financijski prihodi

Financijski prihodi (u 000 kn)	2015.	2014.
prihodi od kamata po danim depozitima	14.952	52.975
prihodi od kamata po danim kreditima- povezana društva	52.076	55.031
prihode od kamata po obveznicama i komercijalnim zapisima	102.000	4.036
prihode od kamata po danim kreditima	59.548	114.490
Neto pozitivne tečajne razlike	-	7.541
UKUPNO	126.678	234.073

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Financijski rashodi Društva za 2015. godinu iznose 31.195.000,00kn što je za 23,30% (5.894.000,00kn) više u odnosu na godinu prije (2014.: 25.301.000,00kn).

Tablica br.9: Financijski rashodi

Financijski rashodi (u 000kn)	2015.	2014.
Trošak kamata – povezana poduzeća	(30.188)	(25.301)
Neto negativne tečajne razlike	(1.007)	-
UKUPNO	(31.195)	(25.301)

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Neto financijske prihode/rashode dobijemo usporedbom financijskih prihoda i rashoda.

Tablica br.10: Neto financijski prihodi

U 000kn	2015.	2014.
Financijski prihodi	126.678	234.073
Financijski rashodi	(31.195)	(25.301)
Neto financijski prihodi	95.483	208.772

Izvor: Vlastita obrada prema revizorskom izvješću Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Društvo je ostvarilo financijske prihode i u 2015. godini i u 2014. godini. U 2015. godini neto financijski prihodi iznose 95.483.000,00kn što je za 54,26% manje u odnosu na ostvarene financijske prihode u 2014. godini.

Dobit prije oporezivanja dobijemo usporedbom (zbrojem) dobiti iz poslovanja (2.208.408.000,00kn) i neto financijskih prihoda (95.483.000,00kn), te ona za 2015. godinu iznosi 2.303.891.000,00kn. Društvo je ostvarilo 239,92% veću bruto dobit u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu kada je dobit iznosila 677.766.000,00kn, što je posljedica prvenstveno povećanja poslovnih prihoda odnosno ostalih dobitaka – neto, točnije zbog prodaje udjela u podružnicama i pridruženim društvima.

Tablica br.11: Neto dobit

(u 000kn)	2015.	2014.
Dobit iz poslovanja	2.208.408	468.994
Neto financijski prihodi	95.483	208.772
Dobit prije poreza	2.303.891	677.766
Porez na dobit	(460.558)	(2.638)
Neto dobit za godinu	1.843.333	675.128

Izvor: Vlastita obrada prema revizorskom izvješću Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Porez na dobit zakonskom regulativom iznosi 20% te za 2015.godinu Adris grupa d.d. ima obvezu poreza na dobit u iznosu od 460.558.000,00kn. Društvo je za 2015. godinu iskazalo odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 182.367.000,00kn i odgođenu poreznu obvezu u iznosu od 6.836.000,00kn temeljem revolarizacije financijske imovine raspoložive za prodaju, a koja je iskazana u kapitalu.

Ukupna sveobuhvatna dobit za 2014. godinu iznosila je 717.987.000,00kn dok je za 2015.godinu veća za 154,58% i iznosi 1.827.821.000,00kn. Sveobuhvatna dobit je rezultat ekonomskih uvjeta poslovanja i predstavlja neraspodjeljivi dio.

Dijelovi sveobuhvatne dobiti jesu:

- Promjene revalorizacijskih rezervi temeljem svođenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine na fer vrijednost (MRS 16 i MRS 38)
- Dobici i gubici iz prevođenja financijskih izvještaja koji se odnose na inozemno poslovanje (MRS 21)
- Dobici i gubici od naknadnog mjerenja financijske imovine raspoložive za prodaju (MRS 39)
- Učinkoviti dio dobitaka i gubitaka od instrumenta zaštite u zaštiti novčanog toka
- Aktuarski dobiti ili gubici povezani s planovima definiranih primanja prema MRS 19

UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT = NETO DOBIT + DIJELOVI SVEOBUH VATNE DOBITI
--

Adris grupa d.d. u svojoj sveobuhvatnoj dobiti prikazuje promjenu fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju – neto od odgođenog poreza na dobit u iznosu od 42.859.000,00kn za 2014.godinu i -15.512.000,00kn za 2015.godinu. Promjene fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju iskazuju se u kapitalu u okviru rezervi fer vrijednosti. Društvo je također ostvarilo osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici u iznosu od 115.320,00kn za 2015. godinu, te 41.680,00kn za 2014. godinu.

Tablica br. 12: Sveobuhvatna dobit

U (000 kn)	2015.	2014.
Neto dobit za godinu	1.843.333	675.128
Ukupna sveobuhvatna dobit		
Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	(15.512)	42.859
Neto ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak	(15.512)	42.859
Sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja	1.827.821	717.987

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

Tablica br. 13: Zarada po dionici

	2015.	2014.
Neto dobit (u 000kn)	1.835.333	675.128
Ponderirani prosječni broj dionica	15.914.943	16.196.590
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici	115.32	41.68

Izvor: Revizorsko izvješće Adris Grupe d.d. za 2015. godinu

5.3 FINANCIJSKI POKAZATELJI

Podaci prikazani u izvještaju služe kao podloga za izračun određenih financijskih pokazatelja, točnije ekonomskih pokazatelja kojima mjerimo odnos prihoda i rashoda. Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ako je vrijednost pokazatelja manja od 1, poduzeće ostvaruje gubitak. Veća vrijednost pokazatelja ukazuje na veći uspjeh poduzeća. Najučestaliji pokazatelji:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja
- ekonomičnost poslovnih aktivnosti
- ekonomičnost financiranja
- ekonomičnost izvanrednih aktivnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi

$$= 2.370.661.000,00 / 66.770.000,00 = \mathbf{35,50}$$

Ekonomičnost poslovanja je pozitivna jer su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Pokazatelj je iznad 1 i iznosi 35,5 pa Društvo posluje ekonomično, odnosno ostvaruje više prihode nego što je utrošeno za njihovo postizanje.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti = prihod od poslovne aktivnosti / rashod od poslovne aktivnosti

$$= 2.243.983.000,00 / 35.575.000,00 = \mathbf{63,43}$$

Pokazatelj je iznad 1 i iznosi 63,43 što govori da su poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda, te je ekonomičnost poslovnih aktivnosti pozitivna.

Ekonomičnost financiranja = financijski prihod / financijski rashod

$$= 126.679.000,00 / 31.195.000,00 = \mathbf{4,06}$$

Pokazatelj je iznad 1 i iznosi 4,06 što govori da je ekonomičnost financiranja pozitivna, odnosno ostvaruje se dovoljno financijskih prihoda za pokriće nastalih financijskih rashoda.

6 ZAKLJUČAK

Već nakon teorijskog segmenta kojim su se definirali elementi ovog Izvještaja kao i korisnici zaključuje se kako je Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti zapravo Izvještaj o dobiti i gubitku ali u kojem se prikazuje i ostala sveobuhvatna dobit. Cilj ovog Izvještaja je pružiti korisniku informacije o financijskom položaju i uspješnosti poduzeća dok je shodno navedenom svrha ovog Izvještaja omogućiti dostupnost tih informacija određenim korisnicima. U odnosu na druge financijske izvještaje cilj Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti je ukazati korisnicima na dio dobiti koja je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja a ne rezultat svakodnevnih, odnosno uobičajenih transakcija. Analiziranjem Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti prate se i oni neuobičajeni elementi, odnosno izvanredni prihodi i rashodi. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti sastavljaju u pravilu velika poduzeća i financijske institucije koje imaju transakcije kao što su: promjene revalorizacijskih rezervi (materijalna i nematerijalna imovina), aktuarski dobiti/gubici kao što su primanja zaposlenih, dobiti i gubici proizašli iz preračunavanja financijskih izvještaja inozemnog poslovanja poput tečajnih razlika, dobiti i gubici koji su proizašli iz ponovnog mjerenja financijske imovine koja je raspoloživa za prodaju i sl. Iz navedenog primjera Adris Grupe koja je korisnik ovog Izvještaja u posljednjem poglavlju ovog rada prije samog zaključka, analiziran je izvještaj te je vidljivo kako je poduzeće u odnosu na prethodnu godinu ostvarilo veliki skok u segmentu ostale dobiti – neto. Taj element izvještaja dobijemo zbrajanjem svih ostvarenih dobitaka koje onda umanjimo za neto tečajne razlike. Povećanje od više od 2 milijarde kuna prvenstveno je od prodaje udjela podružnicama i pridruženim društvima, i to od prodaje udjela u podružnicama TDR d.o.o., iNovine d.d., i Opres d.d., te pridruženom društvu Tisak d.d. Društvo je ostvarilo i veću ukupnu sveobuhvatnu dobit u odnosu na prošlu godinu i to za 154,58%. Ukupnu sveobuhvatnu dobit dobijemo umanjenjem neto dobiti za određene dijelove sveobuhvatne dobiti. U ovom slučaju riječ je o umanjenju za promjenu fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju – neto od odgođenog poreza na dobit. Analiza završava izračunom financijskih pokazatelja budući da analiziran Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti može poslužiti i kao podloga za izračun određenih financijskih pokazatelja. Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju kako je poduzeće

ekonomično, odnosno da je ekonomičnost ukupnog poslovanja, financiranja i poslovnih aktivnosti pozitivna, čime je potvrđena i dokazana veličina i snaga ove kompanije u Hrvatskoj a i regiji.

POPIS LITERATURE

Knjige:

- Miloš, S.D. i Orešković, S.O. (2012.) *Procjena vrijednosti poduzeća: Vodič za primjenu u poslovnoj praksi*. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb
- Parać, B. (2013.) *Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje*. Zaprešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“
- Smiljan, I. i Čevizović, I. (2008.) *Hrvatski standardi financijskog izvještavanja*. Zagreb: Zgombić & Partneri – nakladništvo i informatika d.o.o.
- Mamić S.I. i Sever, I. (2013.) *Primjena međunarodnih standarda financijskog izvještavanja – studije slučaja*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- Vater, H. (2014.) *MSFI za kontrolore i menađere*. Zagreb: Kontroling Kognosko d.o.o.
- Ivanović, Z. (1997.) *Financijski menađment*. II. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Opatija: Sveučilište u Rijeci, Hotelijerski fakultet Opatija
- Van Greuning, H. (2005.) *Međunarodni standardi financijskog izvješćavanja praktični vodič*. Zagreb: MATE d.o.o
- Helfert, E.A. (1997.) *Tehnike financijske analize*. VII. Izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- Bešvir, B. (2008.) *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, Zagreb, RRiF
- Vidučić, Lj. (2006.) *Financijski menađment*. V. Izdanje. Zagreb: RRiF – plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge
- Žager, K. et al. (2008.) *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia d.o.o.
- Dojčić, I. et al. (2011.) *Porezne prijave i financijskih izvještaji – pripreme za izradu*. Zagreb: TEB – poslovno savjetovanje
- Gulin, D. Et al. (2001.) *Računovodstvo trgovačkih društava uz primjenu MRS i poreznih propisa*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

- Gulin, D. Et al. (2006.) *Računovodstvo trgovačkih društava uz primjenu MSFI/MRS i poreznih propisa*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- Domazet, T. (2006.) *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja*. Zagreb: Zgombić & Partneri

Časopisi:

- Cirkveni Filipović, T. (2016.) Izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku. *Računovodstvo, revizija i financije* (1/16), str. 178-182.
- Cirkveni Filipović, T. (2016.) Izmjene i dopune novog Zakona o računovodstvu. *Računovodstvo, revizija i financije* (1/16), str. 19-24.
- Skupina autora (2016.) Sastavljanje financijskih i poreznih izvješća poduzetnika za 2015. Godinu. *Računovodstvo, revizija i financije* (1/16), str. 41-51.
- Jurić, Đ. (2016.) Sastavljanje računa dobiti i gubitka za 2015. Godinu. *Računovodstvo, revizija i financije* (1/16), str. 85-105.

Internetski izvor:

- <http://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-računovodstvu>
- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>
- http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/hr/Documents/about-deloitte/hr_MSFI_modeli_FI_2015-HR.pdf
- <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
- <http://fina.hr/fgs.axd?id=14702>

POPIS TABLICA

Tablica br. 1.: Prihodi i rashodi

Tablica br. 2.: Udio prihoda

Tablica br. 3.: Udio rashoda

Tablica br. 4.: Poslovni prihodi – prihodi od usluga

Tablica br. 5.: Ostali dobici – neto

Tablica br. 6.: Poslovni rashodi – troškovi materijala i usluga

Tablica br. 7.: Poslovni rashodi – ostali poslovni rashodi

Tablica br. 8.: Financijski prihodi

Tablica br. 9.: Financijski rashodi

Tablica br. 10.: Neto financijski prihodi

Tablica br. 11.: Neto dobit

Tablica br. 12.: Sveobuhvatna dobit

Tablica br. 13.: Zarada po dionici

POPIS GRAFIKONA

Grafikon br. 1: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (ukupno)

SAŽETAK

Neovisno o veličini ili djelatnosti kojom se pojedino poduzeće bavi, osnovni cilj poslovanja je ostvarenje profita. Kako bi donijeli kvalitetnu ekonomsku odluku, investitori, vlasnici kapitala i manageri koriste financijske izvještaje koji, svaki za sebe, prikazuju određene informacije. Ovisno o veličini poduzeća, Zakonom je propisano koji su obvezni financijski izvještaji koji su ujedno usklađeni s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti je zapravo Izvještaj o dobiti i gubitku ali u kojem se prikazuje i ostala sveobuhvatna dobit. U odnosu na druge financijske izvještaje cilj Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti je ukazati korisnicima na dio dobiti koja je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja a ne samo rezultat svakodnevnih, odnosno uobičajenih transakcija. Iz navedenog primjera Adris Grupe koja je korisnik ovog Izvještaja, analizom izvještaja je vidljivo kako je poduzeće u odnosu na prethodnu godinu ostvarilo veće prihode, a samim time i veću neto dobit. Povećanje od više od 2 milijarde kuna prvenstveno je od prodaje udjela podružnicama i pridruženim društvima, i to od prodaje udjela u podružnicama TDR d.o.o., iNovine d.d., i Opres d.d., te pridruženom društvu Tisak d.d. od čega je Društvo ostvarilo prihod od 2.215.719.000,00kn u 2015. godini. Ukupna sveobuhvatna dobit Društva odnosi se na fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju i veća je 154,58% u odnosu na prethodnu godinu. Analiza završava izračunom financijskih pokazatelja budući da analiziran Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti može poslužiti i kao podloga za izračun određenih financijskih pokazatelja.

Ključne riječi: financijski izvještaji, Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, analiza, računovodstvene politike i standardi, pokazatelji ekonomičnosti.

SUMMARY

Regardless of the size or type of activity the main goal of a business enterprise is making profit. In an effort to make proficient economic decisions investors, capital owners and managers analyze different types of financial statements that provide various information. Depending on the size of the business venture, law mandates what type of financial statements should be used and aligned with International Financial Reporting Standards. Statement of comprehensive income is actually Income statement (profit and loss statement) that also includes other comprehensive income. Compared to other financial statements the goal of the Statement of comprehensive income is to show the users parts of the income that are the result of specific assessments of different items in the financial reports and not just the result of daily or common transactions. From the included example of the Adris Group, that uses this type of financial report, analysis shows that the company achieved higher revenues, and thus higher net profit this year. The increase of more than 2 billion HRK is primarily from the sale of shares to subsidiaries and associates , mainly from the sale of shares in subsidiaries TDR d.o.o, iNovine d.d, and Opres d.d as well as the associated company Tisak d.d. From all of these sales the company made a revenue of 2.215.719.000,00HRK in 2015. Total comprehensive profit of the Company represent the fair value of available for sale financial assets. The analysis ends with a calculation of financial indicators since the analyzed Statement of comprehensive income can serve as a basis for the calculation of certain financial indicators.

Key words : financial statements, Statement of Comprehensive Income, analysis, accounting policies and standards, economic indicators.